

13. Dijital öykü kullanımının öğrencilerin konuşma becerisi tutum ve motivasyonuna etkisi¹

Gamze YILMAZ²

Mehtap ÖZDEN³

APA: Yılmaz, G. & Özden, M. (2022). Dijital öykü kullanımının öğrencilerin konuşma becerisi tutum ve motivasyonuna etkisi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (31), 197-208. DOI: 10.29000/rumelide.1220518.

Öz

Bu araştırmanın amacı Türkçe dersinde dijital öykü kullanımının öğrencilerin konuşma becerisi üzerindeki tutum ve motivasyonuna olan etkisini ortaya koymaktır. Araştırmada nicel araştırma desenlerinden ön test son test kontrol gruplu yarı deneysel model kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini ortaokul beşinci sınıfta bulunan 56 öğrenci oluşturmaktadır. Deney ve kontrol gruplarına karar verilmesi için benzeşik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında “Konuşma Becerisi Tutum Ölçeği” ve “Öğretim Materyalleri Motivasyon Anketi” kullanılmıştır. Süreç öncesinde deney ve kontrol grubunda Konuşma Becerisi Tutum Ölçeği ön test olarak uygulanmıştır. Yapılan uygulamada Türkçe derslerinde mevcut programa ek olarak dijital öykülerden yararlanılarak konuşma etkinlikleri yaptırılmıştır. Uygulamanın bitiminde deney ve kontrol grubuna Konuşma Becerisi Tutum ölçeği ve buna ek olarak deney grubuna Öğretim Materyalleri Motivasyon Anketi uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 20.0 programı ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda dijital hikâyeler kullanılarak işlenen Türkçe derslerinde deney grubundaki öğrencilerin konuşma becerisi tutum ve motivasyonunun kontrol grubundaki öğrencilere göre daha çok arttığı görölmüştür.

Anahtar kelimeler: Dijital öykü, dijital öyküleme, konuşma becerisi

The effect of using digital story on students' speaking skills, attitudes and motivation

Abstract

The aim of this research is to reveal the effect of using digital stories in Turkish lessons on students' attitudes and motivations on speaking skills. In the research, a quasi-experimental model with pre-test post-test control group, which is one of the quantitative research designs, was used. The sample of the research consists of 56 students in the fifth grade of secondary school. Homogeneous sampling method was used to decide on the experimental and control groups. “Speaking Skills Attitude Scale” and “Teaching Materials Motivation Questionnaire” were used to collect data. Before the process, the Speaking Skills Attitude Scale was applied as a pre-test in the experimental and control groups. In the application made, speaking activities were made by using digital stories in addition to the current program in Turkish lessons. At the end of the application, the Speaking Skills Attitude Scale was

¹ Bu çalışma Doç. Dr. Mehtap ÖZDEN tarafından yürütölen “Dijital Öykü Kullanımının Öğrencilerin Konuşma Becerisi Tutum ve Motivasyonuna Etkisi” adlı yüksek lisans tezinin bir kısmından oluşmaktadır.

² Doktora Öğrencisi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Türkçe Eğitimi ABD (Bursa, Türkiye), gamzemuge76@gmail.com, 0000-0002-0027-1260 [Araştırma makalesi, Makale kayıt tarihi: 19.10.2022-kabul tarihi: 20.12.2022; DOI: 10.29000/rumelide.1220518]

³ Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Türkçe Eğitimi ABD (Çanakkale, Türkiye), mehtapgunes@comu.edu.tr, 0000-0003-0385-5744

applied to the experimental and control groups, and the Instructional Materials Motivation Questionnaire was applied to the experimental group. The obtained data were analyzed with SPSS 20.0 program. As a result of the research, it was seen that the speaking skill, attitude and motivation of the students in the experimental group improved more than the students in the control group in Turkish lessons taught using digital stories.

Keywords: Digital story, digital storytelling, speaking skill

1. Giriş

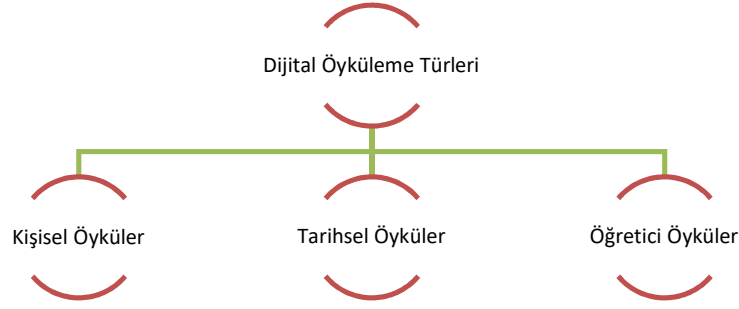
Teknolojik gelişmelerin giderek arttığı bu dönem, içinde bulunan herkesi etkilemektedir. Dolayısıyla insanlar teknolojinin beraberinde getirdiği değişikliklere ve gelişmelere ayak uydurmaktadır. Örneğin elektronik araçların artması insanların bireysel ve sosyal bazı ihtiyaçlarını bu araçlar vasıtasıyla gidermelerini sağlamıştır. Teknolojik araçların yaygınlaşmasıyla birlikte eğitimde de bazı değişiklikler oluşmuştur. Özellikle derslerde kullanılan materyaller değişiklik göstermiş ve yenilenmiştir. Teknolojinin eğitimle bütünleştirilmesi amacıyla Türkiye "FATİH" projesini hayata geçirmiştir (Kamacı ve Durukan, 2012). "21. Yüzyıl İçerisinde Yaşayan Öğrenciler için Standartlar" adlı raporda, öğrencilerin elektronik araçları kullanabilme becerisinin geliştirilmesi gerektiği ve teknolojiye ayak uydurarak derslerle bu yeterlilikleri bütünleştirebilmesi gerektiği belirtilmektedir (Baki, 2015). Bu tip gelişmeler eğitim uzmanlarını harekete geçirecek eğitim programları bulma ve ders için yeni yöntemler kullanma arayışına sokmuştur (Kırık, 2014). Eğitimin teknoloji ile birleştirilmesi her ders ile olduğu gibi Türkçe dersi ile de ilgilidir. Türkçe eğitimi ve öğretimi sürecinin teknoloji ile bütünleştirilmesine katkı sağlayacak yöntemlerden bir tanesi de dijital öyküleme.

1.1 Dijital öykü/öyküleme nedir?

Robin (2016) tarafından dijital öyküler; herhangi bir konu ile alakalı hikâyeler paylaşma amacıyla müzik, resim, video, senaryo, ses gibi çeşitli multimedya unsurlarının birleştirilmesiyle oluşturulan 2-4 dakika süreye sahip anlatılar olarak tanımlanmaktadır.

Tarihçesine bakıldığında dijital öykülere 1960'lı yıllarda televizyon programlarında, filmlerde ya da dizilerde rastlanmaktadır. Amerika'da 1970-1980'li yıllarda sanatın herkes tarafından yapılabilmesi amacıyla uygun olarak geniş kitlelere hitap eden dijital öyküler teknoloji ile birleşerek çeşitli alanlarda varlığını sürdürmüştür. Türkiye'ye 2000'li yılların başında gelen dijital öykülemenin içinde yer aldığı ilk çalışma iletişim konusuyla ilgili olsa da sonrasında yapılan çalışmalar iç mimarlık, eğitim, öğretim vb. konularla çeşitlenmiştir.

Robin (2006) dijital öyküleme tür sayısının çok fazla olduğunu ve türleri birbirinden ayırmanın pek mümkün olmadığını belirterek türleri kişisel öyküler, tarihsel öyküler ve öğretici öyküler olarak üç başlık altında toplamıştır.

Şekil 1. Dijital Öyküleme Türleri

Kişisel öyküler; kişilerin deneyimlerini, yaşadıkları olayları, ilgi ve ihtiyaçlarını anlattığı türdür. Tarihsel öyküler; savaşların, icatların, keşiflerin anlatıldığı konusunu genellikle tarihten alan ya da bir şeyin gelişimini anlatan türdür. Öğretici öyküler ise fen eğitimi, dil eğitimi vb. konularda kullanılabilen öğretme amacı olan türdür.

Dijital Öyküleme Merkezi'nin yapmış olduğu sınıflandırmaya bakıldığında dijital öykülemenin toplam yedi adet bileşeni olduğu görülmektedir (Jakes ve Brennan, 2005; Lambert, 2003). Bu bileşenler: bakış açısı, dikkat çekici soru, duygusal içerik, sesin katkısı, müzik, ekonomi ve tempodur. Bakış açısı anlatıcının ne anlatmak istediğine karar verdiği aşamadır. Dikkat çekici soru dinleyenlerin ya da izleyenlerin merakını uyandıracak bir sorunun sorulmasıdır. Duygusal içerik dinleyenlerin ya da izleyenlerin hikâye ile duygusal bir bağ kurmasıdır. Sesin konu ile uyumlu olması gerekmektedir ve seçilen müziğin anlatımı güçlendirmesi gerekmektedir. Ekonomi kullanılan fotoğraf, resim vb. yardımcıların sıkmayan tarzda olmasıdır. Tempo ise hız ve ritmi oluşturur. Dinleyicilerin ya da izleyicilerin dikkatini diri tutmasını sağlamalıdır.

Tablo 1. Dijital Öykülemeye Kullanılan Araçlar ve Yazılımlar

Bilgisayar Yazılımları	Web Tabanlı Yazılımlar	Mobil Uygulamalar	Telefon ve Tablet Yazılımları
Aodacity	Animato	Com-Phone Story Maker	iMovie for iPad
İMovie	GoAnimate	Draw Me a Story	iTalk
Microsoft Photo Story 3	Powtoon	Kids Story Builder	Fotobabble
Openshot Video Editor	Prezi	Story Creator	ReelDirection
Windows Movie Maker	Storybird	Toontastic 3D	Storyrobe
	Storyjumper		StoryKit
	ToonDoo		8 mm HD for iPad

(Yılmaz 2022, s.19)

Tablo 1'de dijital öyküler oluştururken kullanılacak bilgisayar yazılımlarına, Web tabanlı yazılımlara, mobil uygulamalara, telefon ve tablet yazılımlarına yer verilmiştir.

1.2. Konuşma becerisi

Konuşma becerisi, Türkçe Öğretim Programında yer alan temel becerilerden biridir. Konuşma becerisi yani iletişim kurabilme becerisi bireyleri asıl bireyler yapan temel özelliklerin başında gelmektedir (Aksan, 2000).

Konuşma; bireylerin yaşamlarında duygularını ve düşüncelerini paylaşma, kendilerini sözlü bir biçimde ifade etme ve iletişim kurma becerilerini yansıtan araçlardan birisidir. “Yapılan araştırmalar bireylerin gündelik yaşamlarının %50 ile %80’lik bir bölümünün iletişim kurarak geçtiğini; bu zamanın ise yaklaşık %45’ini dinleyerek %30’unu konuşarak, %16’sını okuyarak, %9’unu ise yazarak geçirdiğini gözler önüne sermektedir” (Nalıncı, 2000, s.130). Dolayısıyla temel dil becerilerinden biri olan konuşma, eğitim ve öğretim için oldukça önemlidir. Kendini etkili ve doğru bir şekilde ifade edebilen öğrenciler, bu özelliği zayıf olan öğrencilere göre akademik anlamda daha çok başarılı olmaktadır (Eyüp, 2013). Konuşma becerisi doğuştan gelir fakat konuşma becerisini geliştirmek sistematik olarak sunulan bir eğitim süreci ile birlikte mümkündür (Şahin, 2015). Konuşma becerisinin geliştirilebilmesi için öğretmenlerin çeşitli etkinlikleri kullanması gerekmektedir. Konuşma becerisinin kazandırılmasında ve geliştirilmesinde öğretmenlerin üzerine düşen görev büyüktür. Bu sebeple başta Türkçe öğretmenlerinin konuşma becerisine önem vermesi ve bu beceri bağlamında etkin olması gerekmektedir (Ünal ve Özden, 2018). Bu sayede toplumda kendini açıkça ifade eden aynı zamanda etkili iletişim kuran bireylerin sayısı artacaktır.

Yeni bir öğrenme aracı olarak kabul gören dijital öykülemenin sınıflarda kullanılmaya başlanması doğaldır. Eğitimin çeşitli subelerinde yürütülen dijital öykü çalışmalarının olumlu sonuçlar verdiği görülmektedir. Bu çalışmalar sonucunda dijital öykü kullanımının temel dil becerilerinin gelişimine katkı sağladığı görülmektedir (Baki, 2015; Cığerci, 2015; Çeçen, 2007; Çiftçi, 2019; Mangal, 2020). Literatür tarandığında dijital öykülemenin kullanıldığı ve konuşma becerisi ile doğrudan etkisinin araştırıldığı bir çalışmanın bulunmaması dikkat çekmektedir. Bu sebeple dijital öykülerin öğrencilerin konuşma becerisi tutum ve motivasyonuna etkisi bu araştırmanın konusu olmuştur.

Bu araştırmanın amacı Türkçe eğitiminde dijital öykü kullanımının öğrencilerin konuşma becerisi üzerindeki tutum ve motivasyonuna etkisini ortaya koymaktır. Bu doğrultuda aşağıdaki alt problemlere yer verilmiştir:

- Türkçe derslerinde araç olarak dijital öykü kullanmanın öğrencilerin konuşma becerisi tutumuna ve motivasyonuna etkisi var mıdır?
- Türkçe derslerinde araç olarak dijital öykülerin kullanıldığı bir sınıftaki öğrencilerin, dijital öykü kullanılmayan bir sınıftaki öğrencilere göre konuşma becerisi tutumunda ve motivasyonunda bir değişiklik var mıdır?

2. Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modelinden, örneklemeden; veri toplama araçlarından, sürecinden ve analizinden bahsedilmiştir.

2.1. Araştırmanın modeli

Bu araştırmada nicel araştırma desenlerinden birisi olan ön test - son test deney ve kontrol gruplu yarı deneysel model kullanılmıştır. Bu modelde deney ve kontrol grubu olarak adlandırılan iki grup bulunmaktadır. Bu modeller uygulama sürecini içerisinde bulundurmaktadır. Bu süreçte dışsal etkilerin tamamının kontrol altına alınmadığı bilinmektedir (Christensen vd., 2015). Deney grubunda kullanılan bağımsız değişkenin kontrol grubunda bulunmamasına dikkat edilmektedir. Deneysel modelin bu özelliğe sahip olması araştırma amacına uygun olarak göze çarpmaktadır. Araştırmada kapsamında deney grubu Türkçe derslerinde dijital öyküler ile birlikte konuşma etkinlikleri gerçekleştirilirken kontrol grubunda yalnızca konuşma etkinlikleri gerçekleştirilmiştir.

2.2. Araştırmanın örnekleme

Araştırmada deney ve kontrol gruplarının seçilmesinde benzeşik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Benzeşik örneklemede belli özelliklere sahip olan deney ve kontrol grupları örnekleştir (Creswell, 2012). Bu sebeple sınıf mevcudunun ve mevcudun cinsiyet dağılımının benzediği aynı zamanda ders not ortalamasının en yakın olduğu iki şube deney ve kontrol grubu olarak seçilmiştir. Araştırmanın örneklemini ortaokulda bulunan 56 öğrenci oluşturmaktadır.

Tablo 2. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı

Gruplar	Cinsiyet	n	%
Deney	Kız	15	26,7
	Erkek	13	23,2
Kontrol	Kız	12	21,4
	Erkek	16	28,5

Tablo 2 incelendiğinde deney grubunda bulunan kız öğrenci sayısının 15, kontrol grubunda bulunan kız öğrenci sayısının 12 olduğu görülmektedir. Erkek öğrenci sayısının ise deney grubunda 13, kontrol grubunda 16 olduğu görülmektedir. Örneklemin geneline bakıldığında kız öğrenci yüzdesinin yaklaşık 48,1 erkek öğrenci yüzdesinin yaklaşık 51,7 olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin Türkçe Dersi Not Ortalamaları

Öğrenci Grupları	Ders Not Ortalaması
Deney Grubu	86,83
Kontrol Grubu	89,18

Tablo 3'e bakıldığında deney grubu öğrencilerinin not ortalamasının 86,83 olduğu kontrol grubu öğrencilerinin ise not ortalamasının 89,18 olduğu görülmektedir.

2.3. Veri toplama araçları

Bu araştırmada veriler anket tekniği ile elde edilmiştir. Anketler; bireylerin bazı konulardaki tutumlarının, davranışlarının, motivasyonlarının vb.nin bir dizi soru vasıtasıyla belirlenmesine yarayan malzemeler şeklinde tanımlanmaktadır (Büyüköztürk vd., 2019). Bu araştırmada veriler Ünal ve Özer (2017) tarafından geliştirilmiş olan "Konuşma Becerisi Tutum Ölçeği" ve Kutu ve Sözbilir (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan "Öğretim Materyalleri Motivasyon Anketi" ile toplanmıştır.

2.4. Veri toplama süreci

Deney süreci 7 Şubat-18 Mart tarihlerini arasında meydana gelmiştir. Uygulama haftada dört saat olmak üzere altı hafta sürmüştür. Aşağıda deney sürecine ilişkin bilgilerin yer aldığı bir tablo verilmiştir.

Tablo 4. Deney ve Kontrol Grubu Ön Test ve Son Test Uygulama Planı

Ders	Grup	Ön Test	Uygulama Süreci	Son Test
	Deney Grubu	Konuşma Becerisi Tutum Ölçeği (KBTÖ)	Dijital öyküleme etkinlikleri ve mevcut ders programı	1.Konuşma Becerisi Tutum Ölçeği (KBTÖ)

Türkçe	Kontrol Grubu	Konuşma Becerisi Tutum Ölçeği (KBTÖ)	Mevcut ders programı	2. Öğretim Materyalleri Motivasyon Anketi (ÖMMA)
				Konuşma Becerisi Tutum Ölçeği (KBTÖ)

Veriler KBTÖ'nün her iki gruba da eş zamanlı ön test olarak uygulanmasıyla toplanmaya başlanmıştır. Süreç, kontrol grubunda ön test uygulandıktan sonra ders programı doğrultusunda konuşma etkinlikleri yapılarak geçmiştir. Deney grubunda ise süreç ön test uygulandıktan sonra ders programına ek olarak dijital öykülerle birlikte konuşma etkinlikleri yapılarak geçmiştir. Altı hafta sonunda eş zamanlı olarak KBTÖ son test olarak uygulanmıştır. Ek olarak deney grubuna ÖMMA uygulanmıştır.

2.5. Veri analizi

Araştırmada nicel veriler elde edildiği için her iki araçtan alınan veriler de SPSS 20.0 programıyla analiz edilmiştir. Yapılan istatistiksel veri analizlerinde anlamlılık düzeyi 0,01 olarak kabul edilmiştir.

KBTÖ içerisinde yer alan iki faktör bulunmaktadır: Konuşma Becerisine Yönelik İlgi ve Sevgi, Konuşma Becerisine Yönelik Kaygı ve Endişe. ÖMMA içerisinde yer alan iki faktör bulunmaktadır: Dikkat ve Uygunluk, Güven ve Tatmin. Araştırmadaki verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine bakmak amacıyla çarpıklık ve basıklık değerleri kontrol edilmiştir. Değerler +2 ve -2 arasında olduğu için normal dağılım gösterdiği anlaşılmıştır (Şencan, 2005). KBTÖ'nün Cronbach Alfa değeri 0,81; ÖMMA'nın Cronbach Alfa değeri 0,83'tür. Bu değerler araçların güvenilir araçlar olduğunu göstermektedir.

Veriler, analiz edildikten sonra bulgular bölümünde tablo şeklinde verilmiştir.

3. Bulgular

3.1. Konuşma becerisi tutum ölçeği ile ilgili bulgular

Tablo 5. Deney ve Kontrol Grubunda Yer Alan Öğrencilerin KBTÖ Konuşma Becerisine Yönelik İlgi ve Sevgi Faktörü Ön Test ve Son Test Puanlarına İlişkin Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

Grup	Test	N	X	SS	t	df	p
Kontrol	Ön Test	28	78,00	3,60	1,14	54	,256
Deney	Ön Test	28	77,00	2,88			
Kontrol	Son Test	28	79,00	3,46	-29,2	54	,000*
Deney	Son Test	28	99,03	1,07			

Tablo 5'e bakıldığında deney grubu ön test puan ortalamasıyla (77) kontrol grubu ön test puan ortalamasının (78) arasında 1 puan fark olduğu görülmektedir. Bu değerden hareketle grupların başlangıçta konuşma becerisine yönelik ilgi ve sevgilerinin eşit olduğu yorumu yapılmaktadır. Tablo incelendiğinde kontrol grubunda yer alan öğrencilerin ön test puan ortalamalarıyla (78) son test puan ortalamalarının (79) arasında 1,0 değerinde bir artış olduğu görülmektedir. Bu artışın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde değildir. Bu değerlerden hareketle Türkçe derslerinde mevcut ders programı kullanılarak yapılan konuşma etkinliklerinin öğrencilerin konuşmaya karşı ilgi ve sevgisini aynı düzeyde tuttuğu yorumu yapılmaktadır. Deney grubunda bulunan öğrencilerinin ön test puan ortalamalarıyla (77), son test puan ortalamalarının (99,03) arasında 22,03 değerinde bir artış olduğu ve bu artışın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu görülmektedir. Bu değerler dijital öykülerin öğrencilerin

konuşma becerisine yönelik ilgilerinin ve sevgilerinin artmasında etkili olduğunu göstermektedir. Deney grubu son test puanıyla kontrol grubu son test puanı arasında 20,03 değerinde bir farklılığın olduğu görülmektedir ($t_{(54)} = ,000$; $p < 0,01$). Bu farktan hareketle derslerde dijital öyküleme ile birlikte konuşma etkinlikleri yapan deney grubu öğrencilerinin konuşma becerisine yönelik ilgisi ve sevgisinin kontrol grubu öğrencilerine göre fazla olduğu yorumu yapılmaktadır.

Tablo 6. Deney ve Kontrol Grubunda Yer Alan Öğrencilerin KBTÖ Konuşma Becerisine Yönelik Kaygı ve Endişe Faktörü Ön Test ve Son Test Puanlarına İlişkin Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

Grup	Test	N	X	SS	t	df	p
Kontrol	Ön Test	28	22,96	2,54	1,98	54	,053
Deney	Ön Test	28	21,39	3,32			
Kontrol	Son Test	28	24,32	2,17	15,1	54	,000*
Deney	Son Test	28	13,42	3,10			

Tablo 6 incelendiğinde deney grubunda yer alan öğrencilerin ön test puan ortalamasının (21,39) ve son test ortalamasının (13,42) arasında 7,97 değerinde bir azalma olmuştur ve bu azalma istatistiksel olarak anlamlı düzeydedir. Bu değerlerden hareketle Türkçe dersinde dijital hikâyeler ile birlikte konuşma etkinliklerinin yapılması öğrencilerin konuşma becerisine yönelik kaygısını ve endişesini azaltmaktadır yorumu yapılmaktadır. Kontrol grubunda bulunan öğrencilerin ön test puan ortalaması (22,96) ile son test puan ortalamasının (24,32) arasında 1,36 değerinde bir fark meydana gelmiş olup bu fark istatistiksel olarak anlamlı düzeyde değildir. Bu değerlerden yola çıkılarak Türkçe dersinde dijital hikâye kullanılarak yapılan konuşma etkinliklerinin olmadığı bir sınıfta öğrencilerin konuşma becerisine yönelik kaygısının ve endişesinin aynı düzeyde kaldığı yorumu yapılmaktadır. Deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin ön test puan ortalamasına bakıldığında kontrol grubunun ön test puan ortalaması (22,96) ile deney grubunun ön test puan ortalaması (21,39) arasında 1,57 değerinde bir fark bulunmaktadır. Bu fark istatistiksel olarak bir ilişkinin bulunmadığını göstermektedir ($t_{(54)} = ,053$; $p > 0,1$). Bu değer başlangıçta gruptaki öğrencilerin konuşma becerisine yönelik kaygı ve endişelerinin benzer olduğunu göstermektedir. Kontrol grubunun son test puan ortalaması (24,32) ile deney grubunun son test puan ortalaması (13,42) arasında 10,9 değerinde bir farkın olduğu görülmektedir. Bu fark ise istatistiksel anlamda bir ilişkinin olduğunu göstermektedir ($t_{(54)} = ,000$; $p < 0,01$). Bu değerlerden hareketle Türkçe dersinde dijital hikâye kullanılarak yapılan konuşma becerisi etkinliklerinin öğrencilerin konuşma becerisine yönelik kaygısını ve endişesini azalttığı, dijital hikâye kullanılmadan işlenen konuşma becerisi etkinliklerinin ise öğrencilerin konuşma becerisine yönelik kaygısında ve endişesinde bir değişiklik meydana getirmediği yorumu yapılmaktadır.

3.2. Öğretim materyalleri motivasyon anketi ile ilgili bulgular

Tablo 7. Deney Grubuna Uygulanan ÖMMA Dikkat ve Uygunluk Faktörü Maddeleri ve Madde Ortalamaları

Maddeler	X	Ss
M1	4,39	,628
M8	4,35	,731
M6	4,21	,629
M4	4,14	,705
M2	4,10	,685
M5	4,03	,637

M10	4,03	,774
M7	4,00	,769
M9	4,00	,608
M11	3,92	,662
M3	2,03	,792

Tablo 7 incelendiğinde M1, M8, M6, M4, M2, M5, M10, M7, M9 ve M11 içeriklerinden yola çıkılarak öğrencilerin derste kullandıkları materyalin yani dijital öykülerin dikkat çekici olduğunu düşündükleri anlaşılmaktadır. Öğrenciler aynı zamanda kullanılan materyalin konu ile alakalı görsellere yer verdiğini, dersi çekici kıldığını ve öğrendikleri bilgilerin uygulamaya nasıl aktarıldığını öğretecek şeylerin olduğunu düşünmektedirler. Öğrenciler dijital öykülerin kendilerini derse vermede yardımcı olduğunu aynı zamanda bu materyalin kendilerine uygun olduğunu belirtmişlerdir.

M3 ortalamasına bakıldığında öğrenciler kullandıkları materyalde bilgi azlığının olmadığını düşünmektedirler.

Ankete verilen cevaplar doğrultusunda öğrencilerin dijital öyküler kullanılarak işlenen Türkçe dersine karşı motive oldukları, dersi ilgi çekici gördükleri, dikkatlerini derse verdikleri yorumu yapılmaktadır.

Tablo 8. Deney Grubuna Uygulanan ÖMMA Güven ve Tatmin Faktörü Maddeleri ve Madde Ortalamaları

Maddeler	X	Ss
M13	4,32	,722
M15	4,28	,599
M21	4,28	,658
M24	4,28	,658
M17	4,17	,611
M22	4,14	,705
M19	4,10	,566
M20	4,10	,497
M23	4,10	,628
M12	1,40	,637
M18	1,32	,475
M16	1,28	,534
M14	1,28	,534

Tablo 8 incelendiğinde M13, M15, M21, M24, M17, M22, M19, M20 ve M23 içeriklerinden yola çıkılarak öğrencilerin işlenen ders kapsamında ne öğreneceklerini anladıkları, dersten zevk aldıkları ve ödevleri yaptıkça kendilerine güven duydukları yorumu yapılmaktadır. Aynı zamanda öğrenciler; derste daha çok şey öğrenmek istediklerini, dersi tamamladıkları için mutlu olduklarını, çalıştıktan sonra derste başarılı olabileceklerini, derse zevk alarak çalıştıklarını belirtmişlerdir. Öğrenciler derste yaptıkları uygulamalardan sonra başarılı hissettiklerini aynı zamanda aldıkları dönütler sayesinde geliştiklerini belirtmişlerdir.

M12,M18, M16 ve M14 maddeleri incelendiğinde öğrenciler dersi ve konuları anlayamadıklarına, anlamakta zorlandıklarına, alıştırma ve uygulamaların zor olduğuna, dersteki materyalde neyin önemli olduğunu anlamadıklarına “hiç katılmıyorum” cevabını vermişlerdir.

Bu cevaplar doğrultusunda öğrencilerin dijital hikâyeler kullanılarak yapılan konuşma etkinliklerinden verim aldıkları, işlenen Türkçe dersinden tatmin oldukları ve derse karşı güven duydukları yorumu yapılmaktadır.

4. Tartışma ve sonuç

Dijital öyküleme ile ilgili farklı beceri alanlarında yapılan araştırmalar incelendiğinde bu yöntemin eğitime katkıda bulunduğu fark edilmektedir. Örneğin: Cığerci ve Gültekin (2019), Dinçer ve Yılmaz (2019), Gezer (2020) ve Mangal (2020) yapmış oldukları araştırmalarda dijital öykülemenin dinleme becerisini olumlu yönde etkilediği, öğrencilerin dinleme motivasyonlarını ve dinlemeye karşı olan tutumlarını geliştirdiği sonucuna ulaşmışlardır. Atalay ve Belet Boyacı (2019) ve Şentürk Leylek (2018) yapmış oldukları çalışmalarda dijital öykülemenin öğrencilerin okuma becerisini geliştirdiği sonucunu elde etmişlerdir. Aynı zamanda dijital öykülemenin akıcı okumayı geliştirdiği ve okuma yapılırken yaşanan yanlışları azalttığı sonucuna ulaşmışlardır. Baki (2015), Eroğlu (2020) ve Tetik (2020) yapmış oldukları araştırmalarda dijital öykülerin yazma becerisine olan etkisini incelemişlerdir. Araştırmalarında analiz ettikleri verilerden hareketle dijital öykülemenin yazma becerisine yönelik kaygı ve endişeleri azalttığı, aynı zamanda yazım yanlışlarını azalttığı sonucuna ulaşmışlardır. Demirkol (2021) ve Karalök (2020) tez çalışmalarında dijital öykülemenin olumlu sonuçlarından bahsetmişlerdir.

Tatlı ve Aksoy (2017) hazırlık sınıfı öğrencileri ile yaptıkları araştırmada konuşma derslerinde dijital öykülemeden yararlanmışlardır. Elde edilen verilerden hareketle dijital öykülemenin öğrencilerin konuşma becerisine olan kaygı ve endişelerini azalttığı aynı zamanda konuşma esnasında gerçekleşen telaffuz hatalarını azalttığı sonucuna ulaşmışlardır. Dinçer ve Yılmaz (2019) araştırmalarında dijital öyküleme çalışmalarının akıcı okumayı geliştirdiği ve sözel dil becerilerini geliştirdiği sonucuna ulaşmışlardır. Hung, Hwang ve Huang (2012) kurdukları blog uygulaması ile öğrencilerin İngilizce konuşma düzeylerini geliştirmeyi amaçlamışlardır. Blog uygulamasını kullanan öğrencilerin konuşma kaygılarının azaldığı sonucuna ulaşmışlardır. Tunç ve Karadağ (2013) dijital öykülemenin iletişim becerilerini geliştirdiğini vurgulamaktadırlar.

Araştırmanın verileri analiz edildiğinde KBTÖ ilgi ve sevgi faktöründe aynı zamanda kaygı ve endişe faktöründe ön test bakımından deney ve kontrol gruplarında herhangi bir farkın bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($t_{(54)} = ,256$; $p>0,01$), ($t_{(54)} = ,053$; $p>0,01$). Kontrol grubu ön test ve son test analizi yapıldığında herhangi bir farkın bulunmadığı da sonuçlar arasındadır. Deney ve kontrol gruplarına yapılan son test değerlendirmesi sonucunda KBTÖ ilgi ve sevgi aynı zamanda kaygı ve endişe faktörüne yönelik deney grubu lehine anlamlı bir ilişkinin bulunduğu görülmektedir ($t_{(54)} = ,000$; $p<0,01$), ($t_{(54)} = ,000$; $p<0,01$). Deney grubu ön test ve son test puan ortalamalarına bakıldığında ilgi ve sevgi faktöründe göze çarpar bir artışın olduğu, kaygı ve endişe faktöründe azalış olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu sonuçlar Türkçe derslerinde kullanılan dijital öykülerin öğrencilerin konuşmaya yönelik ilgisini ve sevgisini artırdığını, konuşmaya yönelik kaygıyı ve endişeyi azalttığını göstermektedir. Dijital öykülemeden yararlanılmadan işlenen Türkçe derslerinde öğrencilerin konuşmaya karşı ilgisi ve sevgisi aynı zamanda kaygısı ve endişesi başlangıçtaki düzeyde kalmaktadır. Bu sebeple araştırmada elde edilen sonuçlar yapılan diğer çalışmaları destekler niteliktedir. Uygulama süresince akranların yardımlaşma

içerisinde olduğu, çalışmaların iş birliği içinde yapıldığı, akranlar arasındaki iletişimin arttığı, öğrencilerin sunu becerisinin geliştiği, öğrencilerin hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma yaparken gelişmeler gösterdiği araştırmacı tarafından gözlenen diğer sonuçlardır. Bu gözlemler Abdelmageed El-Naggar, 2018; Karademir, 2020 ve Polater, 2019 tarafından yapılan gözlemlerle örtüşmektedir.

Abdel-Hack ve Helwa (2014), Miller (2009), Özden ve Meydan (2021) ve Zakaria ve Aziz (2019) tarafından yapılan araştırmalarda çeşitli düzeydeki öğrencilerin dijital öykülemeye karşı olumlu tutum sergiledikleri, dijital öyküleme uygulamalarının eğlenceli olduğu ve derse karşı motivasyon sağladığı belirtilmiştir. Deney grubu öğrencilerine dijital öykülemenin motivasyonu etkileyip etkilemediği ölçmek amacıyla ÖMMA uygulanmıştır. Veriler analiz edildikten sonra dijital öykülemenin derse karşı ve konuşma becerisine karşı motivasyonu olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde bulunan sonuçlar ile bu araştırmanın sonuçları birbirini desteklemektedir. Elde edilen veriler doğrultusunda dijital öykülemenin konuşma becerisi tutum ve motivasyonunu olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmaktadır.

5. Öneriler

- Öğretmenler öğrencilerin konuşma becerisini geliştirmek için çok sayıda yöntem ve tekniğe başvurumaktadırlar. Konuşma becerisini geliştirmek amacıyla dijital öyküleme de kullanılabilir.
- Dijital öyküleme uygulamalarının temel beceriler üzerinde yapılmasına ek olarak bu çalışmalar daha da derinleştirilebilir. Örneğin konuşma becerisi tutum ve motivasyonuna ek olarak dijital öykülerin konuşma kaygısına, telaffuza etkisi vb. konularla ilgili araştırmalar da yapılabilir.
- Nicel olarak yapılan dijital öyküleme çalışmalarına ek olarak nitel araştırmalar da yapılabilir. Böylece dijital öyküleme ile ilgili daha net bilgiler elde edilebilir.
- Dijital öykü çalışmaları yapacak bir öğretmenin hem konu hakkında bilgiye sahip olması hem de teknolojik araçları kullanabilecek yeterliliğe sahip olması gerekmektedir. Bunun için öğretmenlere dijital öyküleme kursları verilebilir.
- Dijital öyküleme ile ilgili çalışmalar yapabilmek için araştırmacıların bazı olumsuzluklara karşı hazırlıklı olmaları gerekmektedir. Öncelikle seçecekleri okulda internet altyapısının iyi olması gerekmektedir. Aynı zamanda okulda bilgisayar sınıfının bulunması araştırmacıya kolaylık sağlayacaktır. Dijital öyküleme çalışmaları sırasında ses kaydetme gibi basamaklar bulunduğundan uygulama yapılacak olan ortamın sessiz olması gerekmektedir. Tüm bunlar dikkate alınarak başlanan bir araştırma daha kolay ilerleyecektir.

Kaynakça

- Abdel-Hack, E. M. and Helwa, H. S. (2014). "Using digital storytelling and weblogs instruction to enhance EFL narrative writing and critical thinking skills among EFL majors at faculty of education." *Educational Research*, 5(1), 8-41.
- Abdelmageed, M., and El-Naggar, Z. (2018). "Digital storytelling enhances students' speaking skills at Zewail university of science and technology in Egypt." *In Society for Information Technology & Teacher Education International Conference* (pp. 278-287). Association for the Advancement of Computing in Education (AACE).
- Aksan, D. (2000). "*Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*" Ankara: TDK Yayıncılık

- Atalay, N. ve Belet Boyacı, Ş. (2019). “Slowmation application in development of learning and innovation skills of students in science course.” *International Electronic Journal of Elementary Education Dergisi*, 11(5), 507-518.
- Baki, Y. (2015). Dijital öykülerin altıncı sınıf öğrencilerinin yazma sürecine etkisi. Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2019) Eğitimde *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Christensen, L. B., Burke Johnson, R. and Turner, L. A. (2015). *Araştırma yöntemleri desen ve analiz*. A. Aypay (Çev.). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ciğerci, F. M. (2015). İlkokul dördüncü sınıf Türkçe dersinde dinleme becerilerinin geliştirilmesinde dijital hikâyelerin kullanılması. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Ciğerci F.M, Gültekin M. (2019). “Dijital Hikâyelerin Dinlemeye Yönelik Tutuma Etkisi.” *Harran Maarif Dergisi*, 4(2): 45-73
- Creswell, J. W. (2012). “Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative” (pp. 146-166). *Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall*.
- Çeçen, M. A. (2007). Metne dayalı dil bilgisi öğretimi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Çiftci, M. (2019). Dijital hikâyelerin ilkokul ikinci sınıf öğrencilerinin okuma becerileri üzerindeki etkisi. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). YÖK Ulusal Tez Merkezi'nden alınmıştır (Tez No: 568287).
- Demirkol, S. (2021). Dijital öykü çalışmalarının dil becerilerine yansımaları. Yüksek Lisans Tezi, ESOGÜ, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Eskişehir.
- Dinçer, B., ve Yılmaz, S. (2019). “Matematik Dersinde Dijital Hikâye Anlatımının Açıklık Kavramı Öğretimine Etkisinin İncelenmesine Yönelik Deneysel Bir Çalışma.” *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education (IJTASE)*, 8(2), 49-57.
- Eroğlu, A. (2020). Ortaokul 7. sınıf Türkçe dersinde dijital hikâye anlatımının kullanılması (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Eyüp, B. (2013). “Üniversite öğrencilerinin konuşma becerilerini kullanmaya yönelik tutumları.” *Milli Eğitim Dergisi*, 43(197), 95-113.
- Gezer, B. (2020). Dijital materyallerin ilkokul ikinci sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama düzeylerine etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Hung, C. M., Hwang, G. J., and Huang, I. (2012). “A project-based digital storytelling approach for improving students' learning motivation, problem-solving competence and learning achievement.” *Journal of Educational Technology & Society*, 15(4), 368-379.
- Jakes, D. S. and Brennan, J. (2005b). “Digital storytelling, visual literacy and 21st century skills. In Online Proceedings of the Tech Forum New York.” [Online] ERIC 05.01.2022 tarihinde indirilmiştir.
- Kamacı, E., ve Durukan, E. (2012). “Araştırma görevlilerinin eğitimde tablet bilgisayar kullanımına ilişkin görüşleri üzerine nitel bir araştırma (Trabzon Örneği).” *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 1(3), 203-2015.
- Karademir, Elif. (2020). 21. Yüzyıl Becerilerinin Geliştirilmesinde Dijital Öyküleme Uygulamaları: Özel Yetenekli İlkokul Öğrencileri Örneğinde Öğrenme ve Yenilenme Becerileri. Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Temel Eğitim Anabilim Dalı. Eskişehir.
- Karalök, F. S. ve Şengül, M. (2020). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dijital öykü kullanımının okuma motivasyonuna etkisi* (Master's thesis, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi).
- Kırık, A. (2014). “Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu.” *Marmara İletişim Dergisi*, (21), 73-94.

- Kutu, H. ve Sözbilir, M. (2011). "Öğretim Materyalleri Motivasyon Anketi'nin Türkçe'ye uyarlanması: Güvenirlilik ve geçerlik çalışması." *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 5(1), 292-312.
- Lambert, J. (2003). "Digital storytelling cookbook and traveling companion." (Version 4.0). *Digital Diner Press*, Berkeley, CA.
- Mangal, K. (2020). İnsan hakları, yurttaşlık ve demokrasi dersinde dijital öyküleme etkinliklerinin öğrencilerin girişimcilik becerilerine ve derse yönelik tutumlarına etkisi (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Miller, E. A. (2009). Digital storytelling. Unpublished master's thesis. University of Northern Iowa.
- Nalıncı, A. N. (2000) *Avrupa Birliğine Tam Üyelik Yolunda Başarının Anahtarı: Yeniden Yapılanma*. Ankara: Ümit Yayıncılık.
- Özden, M. ve Meydan, E. (2021). "Dijital hikâyenin eğitime katkısına dair öğrenci görüşleri." *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (23), 122-131.
- Polater, C. (2019). İlkokul dördüncü sınıfta dijital öykü yöntemiyle değerler eğitimi. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). YÖK Ulusal Tez Merkezi'nden alınmıştır (Tez No: 568604).
- Robin, B. R. (2006). "The educational uses of digital storytelling." In C. Crawford et al. (Eds.), *Proceedings of Society for Information Technology & Teacher Education International Conference 2006* (pp. 709-716). Chesapeake, VA: AACE.
- Robin, B. R. (2016). "The power of digital storytelling to support teaching and learning." *Digital Education Review*, (30), 17-29.
- Şahin, Y. (2015). *Farklı boyutlarıyla yabancı dil öğrenimi ve öğretimi*. Eğitim Yayınevi.
- Şencan, H. (2005). *Güvenilirlik ve geçerlilik*. Hüner Şencan.
- Şentürk Leylek, B. (2018). İlkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin okuma becerilerinin gelişiminde ve okumaya yönelik tutumlarında dijital hikâyelerin etkisi. Doktora Tezi. Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Tatlı, Z. ve Aksoy, D. A. (2017). "Yabancı dil konuşma eğitiminde dijital öykü kullanımı." *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 45(45), 137-152.
- Tetik, T. (2020). Özel yetenekli ilkokul öğrencilerinin yazma becerilerinin desteklenmesinde dijital öyküleme etkinlikleri: Eylem araştırması. Doktora Tezi. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Topçuoğlu Ünal, F. ve Özer, D. (2017). "Konuşma Becerisi Tutum Ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması." *IV. International Eurasian Educational Research Congress* içinde (s.1871-1872). Denizli: Pamukkale Üniversitesi.
- Tunç, Ö.A. ve Karadağ, E. (2013). "Postmodernden Oluşturmacılığa Dijital Öyküleme." *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 310-315.
- Ünal, F. T., ve Özden, M. (2018). *Diksiyon ve Konuşma Eğitimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Yılmaz, G. (2022). Dijital öykü kullanımının öğrencilerin konuşma becerisi tutum ve motivasyonuna etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Zakaria, M. A. and Aziz, A. A. (2019). "The impact of digital storytelling on ESL narrative writing skill." *Arab World English Journal (AWEJ) Special Issue on CALL*, (5).